

บทความ “การสื่อสารความหมายของภาพถ่ายในประเด็นรักษ์พลังงาน”

แนวคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพถ่ายที่ดี ย่อมมาจากการถ่ายภาพที่ดี การถ่ายภาพที่ดีนั้นมาจากปัจจัยหลายประการ เช่น พื้นฐานความรู้ ศิลปะ และประสบการณ์ ดังนั้น การนำภาพถ่ายไปใช้ในการผลิตสื่อต่าง ๆ สมควรที่จะใช้เฉพาะภาพถ่ายที่ดีเพื่อให้สื่อเหล่านั้นสามารถทำหน้าที่เผยแพร่ ถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดีเช่นกัน

ประโยชน์ในด้านการถ่ายทอดความรู้ (Brown, Lewis and Harcherood, 1969: หน้า 198; Heinech, Molenda and Russell, 1982: หน้า 84-85) ในวิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ (2532: 231) อาจสรุปได้ดังนี้

1. ใช้ขยายวัตถุขนาดเล็ก ให้ใหญ่ขึ้น เพื่ออธิบายให้ความรู้ มองภาพได้ชัดเจน เช่น เมล็ดพันธุ์พืชขนาดเล็ก โรคพืชที่เกิดขึ้นในส่วนต่าง ๆ ของต้นพืช แมลงศัตรูพืชชนิดต่าง ๆ เป็นต้น หรือสิ่งของขนาดเล็กเพื่อการศึกษา

2. ใช้ย่อวัตถุขนาดใหญ่ ให้เล็กลง เพื่อใช้อธิบายหรือมองเห็นภาพรวม ๆ ได้ เช่น ภาพถ่ายทางอากาศ สภาพป่าไม้, เขื่อน, พื้นที่ทำการเกษตร, สภาพภูมิทัศน์ เป็นต้น

3. เก็บภาพตามระยะเวลาหรือภาพในอดีต เพื่อใช้นำมาศึกษาหาข้อมูลในการแก้ปัญหา ศึกษาวิจัย เช่น การเจริญเติบโตของพืช และสัตว์ เก็บเป็นระยะ ๆ ทุกขั้นตอน สามารถนำมาจัดลำดับ ใช้ภาพถ่ายนี้ผลิตเป็นสื่อเพื่อการ ถ่ายทอดความรู้ได้รวมถึงขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ เช่นการสาธิตวิธีการต่าง ๆ บันทึกเก็บไว้เป็นขั้นตอน เพื่อจัดพิมพ์อีกครั้ง

4. ใช้ในการประชาสัมพันธ์และโฆษณาซึ่งมักนิยมใช้ภาพถ่ายมาประกอบเพื่อกระตุ้นความสนใจ การแนะนำ สถานที่ท่องเที่ยว สร้างภาพพจน์ที่ดีแก่หน่วยงานและสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้น หรือชักชวนให้เกิดการกระทำ อย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งภาพสีและภาพสไลด์

ภาพถ่ายได้ถูกนำมาใช้ในการสื่อสารรูปแบบต่างๆ อย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุที่ สามารถช่วยให้ผู้ส่งสารประหยัดเวลา อธิบายได้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ในด้านผู้รับสารเอง ก็จะใช้เวลาน้อย และให้ความสนใจเพิ่มมากขึ้น ในการรับการถ่ายทอดนั้น ๆ อีกทั้งภาพถ่ายได้ถูกนำไปประกอบ ใช้ในการผลิตสื่อชนิดต่าง ๆ อีกมากมาย ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นภาพถ่ายชนิดใดก็ตาม เช่น ภาพถ่ายใกล้ ภาพทิวทัศน์ ภาพผลผลิตเกษตร และภาพลักษณะอื่น ๆ อีกหลายรูปแบบ ไม่มีข้อกำหนดตายตัว ซึ่งเกี่ยวข้องทั้ง คน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ จึงควรที่จะศึกษารูปแบบของการถ่ายภาพในแต่ละชนิด ให้ครบถ้วนเพื่อนำไปใช้ให้ถูกต้องตามสภาพการณ์ และเวลานั้น ๆ และ

ไม่ได้จำกัดขอบเขตในการนำไปใช้งาน จึงสามารถนำภาพถ่ายและเทคนิคต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อีก

(http://coursewares.mju.ac.th:81/e-learning47/ca512/chapter1/content1_2.htm)

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

เมื่อสรุปแนวทางในการถ่ายภาพได้ชัดเจนแล้ว ก็มีการสำรวจว่าที่ใดเหมาะสมที่จะเดินทางไปถ่ายภาพได้บ้างและจะต้องใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายเท่าใด นอกจากนี้ได้มีการคำนึงถึงสิ่งต่างๆดังต่อไปนี้

1.ระยะเวลาในการถ่ายภาพ ซึ่งสถานที่ต่างๆจะมีช่วงเวลาที่เหมาะสมในการถ่ายภาพที่แตกต่างกัน เช่น สวนหลวงร. 9 นั้นจะมีช่วงเวลาที่เหมาะสมคือช่วงเช้าตรู่ เพราะสภาพแสงแดดยังไม่แรงนัก มีประชาชนมาออกกำลังกายในช่วงเช้าค่อนข้างเยอะพอสมควร

2.ระยะทางในการเดินทางไปถ่ายภาพต้องใช้เวลาเท่าใด จะต้องคำนวณเผื่อเวลาไว้ในการเดินทาง เช่น สภาพการจราจรที่ติดขัด การหาที่จอดรถในสถานที่ถ่ายภาพ และการเดินสำรวจบริเวณเพื่อหามุมกล้องที่ต้องการ หรือแม้กระทั่งการตรวจเช็คอุปกรณ์ในการถ่ายภาพว่าอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานหรือไม่

3.เมื่อเลือกมุมกล้องได้ตามที่ต้องการแล้วว่าจะสามารถสื่อความหมายได้อย่างที่ต้องการแล้ว การรอคอยช่วงจังหวะเวลาที่เหมาะสม ก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังเช่นภาพที่ถ่ายมานั้น ต้องรอจังหวะการมาปั่นจักรยานออกกำลังกายของประชาชนที่จะปั่นมอเตอร์ให้ปั่นน้ำออกมาครบทุกอันในภาพเพื่อให้ภาพมีความสมบูรณ์มากที่สุดในการสื่อความหมาย ซึ่งจะต้องอาศัยการอดทนรอคอยอย่างมาก เพราะทุกคนจะมาปั่นจักรยานในช่วงเวลาที่ไม่ค่อยพร้อมกัน หรือปั่นจักรยานและน้ำไม่พุ่งกระจายออกมาอย่างสวยงาม

4.การปรับตั้งค่ากล้องเพื่อให้ได้ภาพที่ต้องการ ในการถ่ายภาพที่มีการเคลื่อนไหว ในสภาพแสงที่ไม่แรงจัดนั้น ได้มีการปรับตั้งค่ากล้องดังนี้

4.1 ตั้งค่า ISO ไว้ที่ 100 เพื่อให้ได้ภาพที่มีคุณภาพคมชัดมากที่สุด

4.2 ตั้งค่าขนาดของรูรับแสงไว้ที่ F-8 เพื่อรักษาระยะโฟกัสให้ได้ทุกระยะตั้งแต่ใกล้ไปจนถึงไกล

4.3 ตั้งค่าความเร็วชัตเตอร์ไว้ที่ 1/60 เพื่อให้เห็นการเคลื่อนไหวพุ่งกระจายของน้ำ แต่คนที่ปั่นจักรยานดูไม่เคลื่อนไหวเคลื่อนไหวมากจนเกินไป

5. เมื่อถ่ายภาพได้ตามที่ต้องการแล้ว ก็นำมาปรับแต่งในโปรแกรมแต่งภาพLightRoom เป็นโปรแกรมสำหรับตกแต่งภาพในเรื่องของความเปรียบต่างของแสง ความอิมิตัวของแสง ความสว่างมืดของแสง รวมถึงการลบฝุ่น ลบรอยที่ไม่ต้องการในภาพ แต่ทั้งนี้ยังคงคำนึงถึงความสมจริงของภาพด้วย

การจัดแสดงผลงาน

ผลงานภาพถ่ายดังกล่าวได้ถูกพิจารณาคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากผู้เชี่ยวชาญในการถ่ายภาพที่เป็นช่างภาพในสายอาชีพ ช่างภาพในสายวิชาการ และศิลปินแห่งชาติสาขาภาพถ่าย ให้นำไปจัดแสดงผลงาน

นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติ ณ ชั้น 1 อาคารดิจิทัลมัลติมีเดีย มหาวิทยาลัยรังสิต จัดโดยเครือข่ายนิเทศ
ศาสตร์ เมื่อวันที่ 2-4 พฤษภาคม 2561

ชื่อภาพ พลังงานมนุษย์ Energy of human

สถานที่ในการถ่ายภาพ สวนหลวงร.9 เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ

ผู้บันทึกภาพ วัฒนา เจริญชัยนพกุล WATTANA CHAROENCHAINOPPAKUL

แนวคิดในการถ่ายภาพ การออกกำลังกายสร้างพลังงานเป็นการสร้างความตระหนักได้บ้างว่าเราควรนึกถึงสิ่งแวดล้อมเพียงไร

องค์ความรู้ที่ได้รับ

การถ่ายภาพนอกจากจะถ่ายให้สวยงามแล้ว การสื่อความหมายด้วยภาพนั้นจะต้องมีการคิดแนวทาง
ในการสื่อสารไว้ล่วงหน้า การเตรียมวางแผนไว้ล่วงหน้าจะทำให้ได้ภาพที่ต้องการ การเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญในการถ่ายภาพ